

T.E.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1982/249
KARAR NO : 1983/144

K A R A R

ÖZET : Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunmakla birlikte, 1402 sayılı yasa'nın değişik 13.maddesindeki süre ve bağlantı koşullarını içermeyen suçlara ait davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

Davacı : K.H.
Sanıklar : Sabri Yıldırım ve arkadaşları

O L A Y : Sanıkların lâikliğe aykırı olarak 23-9-1971 tarihinde devletin iştinaî, iktisadî, siyasi ve hukukî temel nizamlarını dini esas ve inançlara uydurmak amacıyla ve propoganda yapmak üzere nurculuk neşriyatını çoğaltıp hazırladıkları Bursa C. Savcılığınca ileri sürülerek haklarında ilk soruşturma yapılması istemiyle kamu davası açılmıştır.

Bursa Sorgu Hakimliği: 4-11-1971 günü, 1971/215-235 sayı ile; yaptığı ilk soruşturma sonucunda sanıkların eylemlerine uyan TCK.nun 163/4, maddesi uyarınca cezalandırılmaları istemiyle haklarındaki son soruşturmanın Bursa Ağır Ceza Mahkemesinde açılıp yapılmasına karar vermiştir.

Bursa 2. Ağır Ceza Mahkemesi: 12-11-1971 günü, 1971/242-200 sayı ile; sanıkların eylemlerinin sıkıyönetim ilânına neden olan suçlardan olduğu ve sıkıyönetim askeri mahkemelerinde görülmekte olan nurculuk davaları ile ilişkili bulunduğu,

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 3 Numaralı Askeri Mahkemesi: 14-1-1972 günü 1972/17-3 sayı ile; sanıklara atılı suçun, sıkıyönetim ilânına neden olan suçlardan olmadığı, bu nedenle, davaya bakmanın adliye mahkemesinin görevine girdiği,

Gereğeleriyle görevsiz olduklarına karar vermişlerdir.

Oluşan olumsuz görev uyuşmazlığının çözümü için dosya kendisine gönderilen Yargıtay Ceza Genel Kurulu; sıkıyönetim ilânına sebep olan suçların niteliğine ve görevli mahkemeyi tayin etme yetkisi 1402 sayılı yasa'nın 13. maddesince sıkıyönetim komutanı tarafından bir yetki olduğundan sıkıyönetim askeri mahkemesinin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar vermiştir.

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 3 Numaralı Askeri Mahkemesi: Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun kararına askeri mahkemelerce uyulmak mecburiyeti bulunmadığı, Anayasa'nın 142. maddesine göre, bu konudaki yetkinin Uyuşmazlık Mahkemesi'ne ait olduğu, ancak bu mahkemenin henüz kurulmamış bulunduğu gerekçesiyle dosyayı askeri savcılığa göndermiş, askeri savcılık da Milli Savunma Bakanlığının 18-Mayıs-1972 günlü yazıları gereği dosya Uyuşmazlık Mahkemesi kuruluncaya değin bekletilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına Yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü; Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda, İsmail Oğuz, Nevzat Doğan, Y. İsmet Ayer, Yaşar Çiftçioğlu, Ergun Argon ve Nail Yücel'in katılmaları ile yaptığı, 11-4-1983 günlü toplantıda, geçici raportör Hakim Tulez Barutoğlu'nun raporu ile dosyadaki belgeler, okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Ferhat Ferhanoğlu'nun Adli Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü.

..../....

Suç, 23-9-1971 günü Bursa'da işlenmiştir.

Daha önce ilân edilen sıkıyönetim döneminde işlenen suçlarla ilgili ve henüz sonuçlanıp, kesinleşmeyen davaların hangi yargı merciinde görüleceğinin tayininde; son sıkıyönetim ilân kararında yer alan ilân nedenlerinin ve yürürlükteki sıkıyönetim yasa'sının görevle ilgili maddelerinin gözönünde tutulması suretiyle dava konusu eylemlerin değerlendirilmesi gerekir.

Bu görüşten hareketle incelenen dosya içeriğinden, sanıklara atılı suçun, siyasal ve ideolojik amaçlı olup, devletin varlığına yönelik bulunduğu ve bu yönüyle sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin olduğu anlaşılmaktadır.

Ancak suçun, 12-9-1980 tarihinde ilân olunan sıkıyönetim kararına göre, 1402 sayılı yasa'nın değişik 13/a.maddesinde öngörülen süre dışında ve 26-4-1971 tarihinde ilân olunan sıkıyönetim kararında belirtilen sıkıyönetim bölgesi dışında işlenmesi, sıkıyönetim askeri mahkemelerinin ekoyduğu suçlarla ortak ve genel amaç içerisinde, organik ve örgütsel bağlantılı olduğu hususunda dosyada hiç bir somut kanıt rastlanmaması nedenleriyle davanın, Adli Yargı yerinde görülmesi ve Bursa 2. Ağır Ceza Mahkemesinin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerekir.

SONUC : Anlaşmazlığın, niteliğine göre Adli Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle, Bursa 2. Ağır Ceza Mahkemesinin 12-11-1971 günlü, 1971/242-200 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 11-4-1983 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
Servet Tüzün

Servet Tüzün

Uye

İsmail Oğuz

İsmail Oğuz

Uye

Nevzat Doğan Y. İsmet Aye

Nevzat Doğan

Uy

Uye

Yaşar Çiftçioğlu

Yaşar Çiftçioğlu

Uye

Ergun Argon

Ergun Argon

U

Nail Yü

S.Y.

S.Y.